

PO TAURAGNŲ DANGUM

Tauragnų krašto bendruomenės laikraštis

2015 sausis Nr.69

Mokėkime matyti, girdėti ir jausti pasaulio grožį (nuotrauka iš interneto)

Apie tai – pamąstymai Naujiesiems

Žmogus sušnabždėjo: „Dieve, kalbėk su manimi“. Ir pievų vieversys užgiedojo. Bet žmogus negirdėjo.

Taigi žmogus šūktelėjo: „Dieve, kalbėk su manimi“. Ir griautinis, ir žaibas nusirito dangumi. Bet žmogus nesiklausė.

Žmogus apsižvalgė aplink ir pasakė: „Dieve, pasirodyk“. Ir žvaigždė suspindo ryškiai. Bet žmogus nematė.

Ir žmogus šūktelėjo: „Dieve, parodyk man stebuklą“. Ir gimė gyvenimas. Bet žmogus nepastebėjo.

Žmogus pradėjo verkti iš nevilties: „Paliesk mane, Dieve, leisk man suprasti, kad tu čia“. Tada Dievas pasilenkė ir palietė žmogų. Bet žmogus nusikratė drugelį nuo savęs ir nuėjo....

Bruno Ferrero

KVIEČIAME

Sausio 13 dieną 15 val. Laisvės gynėjų dienos minėjimas. Dalyvauja Utenos rajono pagyvenusių pedagogų draugijos „Atgaiva“ ansamblis. Vadovė Nijolė Petravičienė.

Sausio 31 dieną 19 val. Radži ir Birutės Dambraskaitės koncertas. Bilietus galėsite įsigyti kultūros namuose likus dviem savaitėms iki koncerto. Bilieto kaina 15 Lt/4,3 EUR; vaikams – 8 Lt/2,3 EUR. Koncerto dieną – 20 Lt/5,7 EUR.

*„Dar ne bėda,
Jei smilkiniai šarmoja,
O dienos skubina metus:
– Greičiau!
Vaikai užauge greitai
Lyg paukščiai išplasnoja,
Bet šalia jų mes širdimi
Jauni kaip ir ankščiau“.*

Sausio mėnesio jubiliejai Sveikiname!

50 metų jubiliejų švenčia Stanislovas Skliaustis iš Stučių kaimo;

60 metų sukanka tauragniškei Birutei Trimonienei, Elvyrai Šimkūnienei iš Vyžių ir **Jonui Pakalniui** iš Gaidžių kaimo;

70 metų jubiliejų švenčia tauragniškis Vytautas Meškauskas iš Tauragnų kaimo;

75 metų sukaktį švenčia Genovaitė Klimanskienė iš Liegavietės vs.;

80 metų sukanka tauragniškei Angelijai Musteikienei;

85 metų jubiliejų švenčia Genovaitė Jurgelevičienė iš Tauragnų kaimo ir **Jadviga Šinkūnienė** iš Šimkūnų kaimo.

Danguolė Grabauskienė

Kalėdiniai renginiai Tauragnuose

Gruodžio 26 dieną gausus tauragniškių ir svečių būrys rinkosi į Kalėdinę vakaronę kultūros namuose.

Kiekvienas, atėjęs į vakaronę, gavo loterijos bilietą ir buvo „pažymėtas“ linksmu Kalėdiniu lipduku.

Susirinkusius sveikino seniūnas Alvydas Danauskas, kultūrinių renginių organizatorė Danguolė Grabauskienė. Kraštiečiai, Utenos r. savivaldybės tarybos narys Darius Šinkūnas atvežė ir naują 2015 metų kalendorių, skirtą dr. Eugenijos

Šimkūnaitės 95-mečiui, kurį gavo visi vakaronės dalyviai.

Nuotaikingas kalėdines daineles dainavo mokyklos pradinukai, linksmino Tauragnų kapela bei moterų ansamblis. Linksmi buvo išlydėti Arklio metai ir pasitikta Ožka. Pastaroji atvedė ir Kalėdų Senelį. Šis buvo dosnus ir išdalino dovanas – visi ištraukti loterijos bilietai buvo laimingi.

O Kalėdų Senelį išlydėjus dar ilgai netilo muzika, vakaronė užtruko iki išnaktų.

Ačiū visiems, prisidėjusiems prie šventinių renginių. Eglutės kūrė ir puošė Gražina Grašienė, Loreta Juškėnienė, Inga Motiejūnienė, Janė Šinkūnienė, Nijolė Šuminienė, Giedrė Tubelienė, Lina Umarienė, Vilma Valienė, Daiva Znebienė, Valda Žebelienė. Ačiū pagalbininkams vyrams – Vidui ir Gyčiui Juknevičiams, elektrikui Raimundui Kairioniui bei visiems, kurie liko nežinomi. Ačiū klebonui Broniui Šlapeliui, leidusiam naudoti elektros energiją iš klebonijai priklausančio pastato. Už Kalėdinį renginį ačiū mokinukams, moterų ansamblui, kapelai, artistams: „jauniesiems“ – Janei Šinkūnienei bei Edmundui Žebeliui, Kalėdų seniui – Vidui Juknevičiui, „Ožkai“ – Bronei Juknevičienei. Ačiū fotografui ir garso operatoriui Dainiui Atkočiūnui ir visiems, kurie buvote kartu Kalėdinėje vakaronėje.

Kalba kraštiečiai, Utenos rajono savivaldybės tarybos narys **Darius Šinkūnas**

Scenoje – mažieji tauragniškliai

Kalėdų senelį sutiko Ožka – 2015 metų simbolis

Kapela irgi buvo kalėdiškai pasipuošusi

Visi loterijos bilietai buvo laimingi

Atsisveikinimas su Arklio metais

Šventė darželyje

TRUMPAI

Gruodžio 12 dieną Utenos kultūros namuose vyko adventinė popietė, kurioje dalyvavo kolektyvai iš visų kaimo kultūros namų. Popietėje dalyvavo ir mūsų moterų ansamblis bei mokyklos pradinukai (matote **nuotraukoje**).

Aldona Budreikienė Kalėdos pas mažuosius

Vaikučiai labai laukė Kalėdų Senelio. Vis pro langus dairėsi – iš kurios pusės ir kaip atvyks, nes ištirpo sniegas... Gerai, kad Inga važiavo ir sutiko pakelėje einantį pavargusį, bet labai jau gražų Kalėdų Senelį su maišu dovanų. Ir atvedė! Visi su džiaugsmu pasitikom. Justė pasidžiaugė:

*Kalėdų senelis nepatingėjo
Iš sniego šalies pas mus atėjo.
Prie žaliaskarės eglutės mūsų
Sušils senelio barzda ir ūsai.*

Bedainuodami „užaugino“ roputę. Senelis (Tomukas) ėmė ropę rauti. Kvietė močiutę (Justytę), kuri mezgė kojines, Jonuką (Gustuką), kuris mašinėlę remontavo, anūkę (Inesą), kuri lėlytę supo, gražiai deklamavo, peliukus (Elenutę, Colliną), princesę (Emilę), kitus veikėjus. Net nepažinom, kur pasislėpė Viltė, Nojus, Emilija, mažieji Titas, Mindaugas, Adomas. Visi išrovė roputę. „Mes važiuosim į turgelį ir parduosime ropelę... Bus Kalėdom dovanų...“

Skambėjo dainelės, eilėraštukai, ratelyje sukosi net močiutės. Buvo gražu ir miela, niekas nepastebėjo, kuris „aktorius“ ką tik po ligos ar iš didelio jaudulio brangiausią kaukę laikė rankutėje... Visiems buvo šventė – pati gražiausia vaikučiams, o sugrįžimo į vaikystę – tėveliams, seneliams.

Nuoširdžiai dėkojame Kalėdų Seneliui, jo padėjėjai, kad atėjo ir dovanėlių atnešė.

Tebūna visiems jaukūs, šilti, geri 2015 metai!

Gruodžio 18 dieną mėgėjų teatras „Mokas“ lankėsi Utenos socialinės globos namuose, kur parodė spektaklį pagal A. Miškinį „Pasakojimas ape kaimišką meilę“.

Sausio 10 dieną mėgėjų teatras „Mokas“ spektaklį „Nueinantis pasaulis“ parodys Pakalniuose. Pakalniškiams gros ir Tauragnų kaimo kapela.

Tęsiame pasakojimą apie Vaišnoriškės kaimą

Vaišnoriškės buvo pirmasis etnografinis kaimas, kurį pamačiau. Gal todėl išpūdis pats stipriausias. Gyvybę gamtai suteikianti upė, tiltas, ant kurio taip gera tiesiog stovėti ir žiūrėti į mirguliuojantį vandenį, kalvelės, šviesus miškas, iš už posūkio išnyrantys namai. Tyla ir ramybė nuostabaus grožio kampelyje... Julija Šuminienė (jos pasakojimą skaitėme gruodžio mėn. laikraščio numerį) kol kas dar gyvena savo sodyboje. Šiame numerįje – **Virginijaus Sabučio** pasakojimas. Jis su šeima kartais atvažiuoja į kaimą, tvarko ir prižiūri savo sodybą. Jiems rūpi puoselėti savo namus. O kas paskui? Rinkdamos medžiagą knygai apie etnografinius kaimus nuolatinių gyventojų radome po 1–2. Vasaromis kitose dviejose Vaišnoriškės sodybose pilna žmonių, tvarkančių baidares ar sėdinčių baltose plastikinėse kėdėse po margais paplūdimio skėčiais. Ar jie išsaugos kaimo autentiškumą? Vargu. Tūristai aikčioja ir šiame, ir kituose etnografiniuose kaimuose. Labai didžiuojusi, galėdama jiems parodyti mūsų apylinkių grožį. Norėtusi tą grožį rasti dar ilgai.

Bronė Juknevičienė

Vaišnoriškė – kaimas, gražus akiai ir sielos ramybei

Virginijus Sabutis (nuotrauka iš interneto)

Esu vienas iš Vaišnoriškės kaimo sodybų savininkų, **Virginijus Sabutis**, gimęs lapkričio 21d., 1963 m. Kretingos mieste. Užaugau Palangoje, o nuo 1982

metų, kai įstojau į Vilniaus universitetą, iki šiol su šeima (žmona ir dviem vaikais) gyvenu Vilniuje. Pats esu teisininkas ir iki šiol juo dirbu, pastaruoju metu Moldovoje.

Įsigyti sodybą „kažkur netoli Vilniaus“ buvo mano tėvo, Antano Sabučio, idėja. Nors mes su šeima gyvenom Palangos mieste, jį, kaip statybininką, labai traukė tiesios „kaip pieštukai“ Ignalinos pušys, nuostabi gausa medienos. 1980 metais iš buvusių savininkų už tuometinius 2000 rublių įsigijom sodybą, gavom 15 arų sodybinio sklypo. Sodyba iš pradžių buvo registruota mano senelio (iš mamos pusės) Antano Auškalnio vardu, o 1993 metais senelis man ją padovanojo, ir nuo tada esu šios sodybos savininkas. Sodyboje yra 4 pastatai, apie 40 arų žemės. Mane traukia ir žavi etnografija, autentiškumas, medinė statyba, tai, kas natūralu, tikra, subrendę. Kaimas yra įsikūręs ties senoviniu vieškelio Sankt Peterburgas–Varšuva, išsidėstęs senoviniame, apie 8000 metų skaičiuojančiame upės slėnyje, turi ramią, harmoningą energiją.

Sodyba buvo pirktą iš buvusio savininko giminaičių. Paskutinis tikrai šiame kaime gimęs, iš didelės šeimos kilęs savininkas buvo Silvestras Žilėnas, pravarde Šamaūsis, arba paprastai – Šamas. Jis buvo labai aukšto ūgio, tvirto sudėjimo ir turėjo raitytus ūsus. Po šeimininko mirties sodyboje gyveno jo trečioji žmona, jie vaikų neturėjo, todėl sodyba keletą metų keliavo iš rankų į rankas, kol mes ją nupirkome.

Kaimas pirmą kartą minimas 1765 m., kai kalbama apie jame stovėjusią karčemą su arklių keitimo punktu, o pirmas žmogus apsigyveno 1831 m. Mūsų sodyba, vadinama *Silvos*, minima kaip atskilusi iš sodybos, dabar vadinamos *Botanika* (sodyba priklauso Vytauto Didžiojo universiteto botanikos sodui). Po pirmosios sodybos įsikūrimo mūsų kiemo namas, kaip papildomas namas didelei šeimai gyventi, buvo pastatytas gana greitai, kitoje pusėje kelio, tačiau kaip atskiras kiemas susiformavo ir pirmą kartą minimas (aprašomas) jau 1865 m. Kiti šaltiniai mini namo statybą 1883 m. Namo statybos data dokumentuose nėra pažymėta, tačiau, kai po 1863 metų sukilimo buvo aprašomas kaimo sodybų turtas, *atskilusi* sodyba jau minima kaip savarankiškas kiemas.

Kaimas plėtėsi dviem kryptimis: *Botanikos* ir mūsų – *Silvos*. Nuo *Botanikos* atskilo sodyba už tilto, dabar ji vadinasi Gubernija, paskutinis aktyvus savininkas – gubernatorius, taip pramintas dėl itin didelės savo savivertės suvokimo. Iš mūsų, *Silvos*, sodybos kažkada atskilo Šuminių kiemas ir Kliukų kiemas.

Mes savo sodybos įsikūrimo metus skaičiuojame nuo 1865 m., dabartinio gyvenamojo namo statybos data yra 1883 m., pirma rekonstrukcija buvo 1903 m., antra rekonstrukcija – pilnas atstatymas – 2003 m.

Pagal 1883 metų statybos stilių namas buvo dviejų galų: šiaurės vakarų pusėje buvo įrengtas gyvenamasis galas, pietryčiųuos – gyvulių galas. Kitų pastatų nebuvo. Per 1903 m. rekonstrukciją buvo pastatytas tvartas, pirtis, atvežta užkuriom klėtis ir surinkta vietoje, perdaryta gyvuliams skirta namo pusė ir pritaikyta žmonėms gyventi, padidinti langai,

pastatas apkaltas *šaliuote*, papuošimais ir kita, todėl jis tampa gražesnis. Dar vėliau, apie 1924 m., prasidėjus vietos amatų atgimimui, netoli dabartinės Grybinės pastatomas kluonas, kuris stovėjo vienu galu ant dabartinės šios sodybos žemės, kitu – ant Grybinės žemės. Netoli gyvenamojo namo, šalia kelio, įrengiama ledainė, nes vietinė žydų kilmės šeima ėmėsi žuvies verslo. Iš kur kilo pavadinimas Grybinė žemė? Apie 1975 metus vietinė valdžia buvo leidusi Vaišnoriškės kaime pastatyti grybų supirkimo punktą – žalią namelį. Namelį statė kaimynas Pranas Kliukas, šis namelis gavo pavadinimą – Grybinė. Grybinėje buvo sumontuota grybų perdirbimo įranga, katilai ir kita įranga, skirta grybų vakavimui. Deja, tas punktas nepradėjo veikti arba veikė labai trumpai, komercinis projektas buvo nesėkmingas, veikla sustojo ir po kiek laiko įranga prapuolė, ar kas išvežė, ar kas išgrobstė, nėra aišku. Punktą tikriausiai įkūrė Utenos rajkoopsajunga, bet negaliu to tvirtinti.

Apie 1975–80 metus tuometiniam Kauno botanikos sodui buvo skirtas apie 20 arų sklypas mokslinei veiklai – medžių augimo stebėjimui, tas stebėjimas vykdomas iki šiol, jį atlieka Elvyra iš Vyžių kaimo. Skiriant šį sklypą, tikėtasi, kad vietoj *Grybinės* bus atstatytas kluonas pagal visas etnografines tradicijas. Jis nėra atstatytas iki šiol. Būtent šis kluonas priklausė Silvos ūkiui, kuriame ir gyvena dabar mano šeima. Pusė pastato stovėjo ant dabar esančios mano žemės, kita pusė – ant dabar išsinuomos iš valstybės Kauno universiteto žemės. Šie du sklypai apie 1900 m. ir po jų buvo vientisa dalis, koks jos teisinis statusas, aš tiksliai nežinau, ar ji išnuomota, ar priskirta, tačiau kluonas priklausė Silvos sodybai ir sudarė vieną visumą su kitais pastatais. Įdomu tai, kad šiuo metu vakarinėje *Grybinės* sklypo dalyje yra likęs ąžuolo kelmas, o ąžuolą pasodino, kaip pasakoja Anelė Kliukienė, jos senelis arba senelio senelis. Likusio kelmo skersmuo yra apie 100 cm. Dar 1980 m. tas ąžuolas žaliavo, buvo gyvas, deja, vėliau nudžiūvo ir buvo nupjautas.

Šiuo metu mūsų sodyboje yra atstatytas autentiškas gyvenamasis namas, tvartas, pirtis bei šalia klėties esanti malkinė, perdengti visų pastatų stogai: namo ir klėties – nendrėmis, tvarto ir pirties – skiedromis. Tikrai originali yra klėtis, manoma, kad ji atvežta iš Šuminų kaimo ir buvo naudojama

grūdamas, derliui laikyti. Laukia atstatymo kluonas, jame buvo sukraunamas šienas, rugiai, laikomi padargai, taip pat ledainė, kuri buvo naudojama iš ežerų pagautai žuviai laikyti, kol ją išveš į miestą parduoti. Dar nepastatyta lauko virtuvė, kuri naudojama gyvulių pašarui vasarą ruošti, šienininkas – laikinai vasarą šienui džiovinti. Šienininkas – tai keturios aukštos kartys, sudėtos kvadratu, atstumas tarp jų apie 3 metrus. Ant jų uždedamas slankio-

Taip atrodė pirkia, kai ją nusipirko Seibučių šeima

Taip atrodo šiandien

jantis stogas, kuo aukščiau prikraunama į vidų šieno, tuo stogas aukščiau pasikelia. Kai šienas sunaudojamas, stogas nuleidžiamas žemyn. Šienininkai buvo įrengti prie klėties ir malkinės iš rytinės pusės ir ant kalno prie miško. Pastačius trūkstantus statinius, būtų užbaigtas nepasiturinčio miško gyventojų sodybos suformavimas.

Kaime buvo išvystytas žuvies verslas, žvejojama buvo ir žiemą, ir vasarą, tam ir buvo ledainės žuviai laikyti. Ledainės vėliau tapo rūšiais.

Bukos upe būdavo plukdomi sieliai, trys kilometrai prieš kaimus sukeliamas vanduo užtvankos pagalba ir po to plukdomas su banga iki Baluošo ežero.

Dar vienas verslas buvo lentpjūvė, kuri veikė netoli Gubernijos. Gali būti, kad toje vietoje anksčiau buvo karčema, nuo kurios ir prasidėjo kaimas. Kai lentpjūvė dirbdavo, tai pripjaudavo daug pjuvenų ir atraižų, o patalpų šildymui ir apšvietimui buvo pastatyti katilai, kurie kaisdami pagamindavo garą, jis sukdavo turbinas ir gamindavo šilumą bei elektrą. Elektra buvo atvesta ir į kaimą, tikslios datos nežinau, tačiau lentpjūvė sudegė apie 1937–38 metus, vadinas, iki to laiko elektrą kaimas jau turėjo.

Toje pačioje pusėje buvo įsikūręs kalvis, turėjęs nedidelę kalvę.

O mūsų sodyboje gal iki kokių 1950 m. dirbo batsiuvys, tik nėra žinoma, kas tiksliai tuo užsiėmė. Pagal batus sprendžiant, jie buvo seni, dar kalamos medinės vinys.

Vienoje iš kaimo sodybų gyvenęs Pranas Kliukas buvo geras baldžius, stalius, mechanikas, turėjo gražią rašyseną, laikė bites. Ten auga pati aukščiausia visoje Aukštaitijoje dvikamienė liepa.

Kalbant apie mūsų sodybą, tai ji iki karo ir pokario buvo tapusi kaimo žmonių susirinkimo vieta. Viena namo gale buvo didelis kambarys, kuris dažnai būdavo nuomojamas arba naudojamas *vakaruškoms*.

Pokario metais mūsų name buvo įrengtos dvi slėptuvės po rusišku *pečiumi*. Kai nusipirkome namą, radome apšaudytus ir kulkų suvarpytus baldus, langų rėmus. Panašu, kad karo ir pokario įvykiai buvo aktyvūs, tačiau aš turiu mažai žinių. Žmonės pasakoja apie žuvusius 7 vietinius gyventojus per rusų armijos atsitraukimo kovas su vokiečių daliniais. Sako, kad taip pat žuvo 6 rusų kariai ir 8 vokiečių kariai. Tai buvo 1941 m. birželio 29 d. Kliuko Anelės

giminaičiai gal geriau žino tą informaciją, nes žuvo Anelės sesuo ir kiti gyventojai, taip pat lentpjūvės savininkas su sūnumi (šie du gyveno nuomojamame mūsų name, rytinėje pusėje).

Iki pat 1982 metų kaime buvo rengiamos gegužinės, kurios buvo organizuojamos tiesiog ant kaimo medinio tilto. Tiltą nušluodavo, atvesdavo elektrą, paleisdavo muziką – tik linksminkitės! Šokėjai susirinkdavo apie 1 val. nakties. Ir mes pora kartų buvome nuėję.

Ir dar – kaimo gyventojai ilgai nenaudojo šulinių, vandenį tiesiog semdavo iš upės. Man ne kartą teko matyti, kaip kompotą jie išmaino į puodelį vandens iš upės. Todėl šulinių ir nekasdavo. Šuliniai kaime atsirado tik apie 1980-uosius metus. Ir dabar dar upės vanduo biologiškai švarus, tirtas ne kartą.

Kaimo vertybė yra tylioji etnografija, be jokių verslų, kaimo turizmo, sporto ir renginių, tai vieta, graži akiai ir sielos ramybei.

Klėtis anksčiau

Ir dabar

Rita Butavičienė

Apie Klykių bendruomenę 2014 metais

Gyvenimas nestovi vietoje, jis eina į priekį. Klykių bendruomenė gyvuoja jau septintus metus. Visi norintys ir

galintys prisidėti prie bendruomeninės veiklos visada randa ką veikti. Grandiozinių planų praėjusiems metams neturėjom, bet viskas vyko tarsi savaime.

Panaudos sutartimi išsinuomavom žemės prie bendruomenės namų, todėl 2014 metais bendruomenė parašė projektą „Klykių bendruomenės namų pastato lietaus nuotekų ir aplinkos sutvarkymas“ ir gaus 50 000 litų (su PVM). Šio projekto vykdymo metu bus sutvarkyta bendruomenės pastato aplinka, rekonstruota lietaus nuotekų sistema, pastatyta naujų suoliukų, nutiesti takeliai ir kiti darbai. Visi numatyti darbai turi būti atlikti iki 2015 metų vidurio. Dar papildomai išsinuomavom buvusias medicinos punkto patalpas, kad bendruomenė turėtų pagalbinių patalpų.

Per metus daugybę kartų bendruomenės nariai susibėgdavo į bendruomenės namus pabūti kartu arba padirbėti visų labui. Paminėsiu keletą renginių: vyko pėsčiųjų žygis Vasario 16-ąją, Užgavėnės, Atvelykis, Liepos 6-oji, popietė „Rudens duoklė mūsų stalui“, Adventinis vakaras, Eglutės įžiebimas, Naujųjų metų sutikimas, dalyvavom kraštiečių šventėje Tauragnuose, lankėmės Utenos kraštotyros muziejuje, visus metus vyko talkos.

Naudodamasi proga labai noriu padėkoti visiems, neatsisakantiems padėti, aukojantiems savo laiką, sveikatą, žinias, profesinę patirtį, noriai dalyvaujantiems talkose.

Vasario 16-oji

Atvelykis

Dėkoju visiems, pervedusiems į bendruomenės sąskaitą 2 procentus nuo savo sumokėto gyventojų pajamų mokesčio. 2014 metais buvo pervesta beveik 1000 litų.

Naujuosius 2015 metus sutikome draugiškoje ir linksmoje kompanijoje, su fejerverkais, laužu ir šokiais. Tikiuosi, kad ateinantys metai bus įsimintini, linksmi, pilni gyvenimiško džiaugsmo. O visiems ir bendruomenės nariams linkiu sveikatos, sutarimo ir naujų idėjų.

Liepos 6-oji

Adventiniai renginiai

Birutė Grašytė. Mano kaimynas vardu Kristijonas

Tai ketvirtasis tekstas apie vieno kaimo kaimynus. Šį kartą apie Boleslovą Kristijoną.

Pirmą kartą Kristijoną pamačiau būdama penkerių metų netoliese užpelkėjusios senelio kūdros. Žydėjo vanduo. Kristijonas, pasakęs, kad jokių būdu negalima maudyti ir braidžioti, kol vanduo nenužydi, dusliai, bet labai pažįstamai, nusikosėjo ir nuėjo.

Nebuvau skaičiusi „Metų“ ir anei jokios Donelaičio pasakėčios. Kristijonas, galiu beveik garantuoti, irgi. O ilgiausiai iš metų laikų man

trukdavo ne ruduo, bet žiema. Jau neatsimenu, mūsų kieme ar pas Kristijoną kabėjo į trijų litrų stiklainį panaši lempa, kurią įjungus galėdavai ilgai stebėti, kaip aplink tyliai pasisukioja ir krenta sniegas. Dideliais kasniais jis krisdavo iš nežinia ką valgančios ir nežinia kur esančios burnos. Tais laikais žiemos būdavo tokios ilgos, kad nė nespėdavai pastebėti, kas kaip atrodo vasarą. Kartais galvoju, jog prisimenu, kad Kristijonas žiemą vasarą nešiodavo tą pačią kailinę kepurę su ausimis.

Iš tikrųjų Kristijonas buvo antrasis mano kaimyno vardas. Tikrasis – ir tas, kuriuo į jį dažniausiai kreipdavosi – Boleslovas arba Balys. Bet čia vis vien ši žmogų vadinsiu antruoju jo vardu, kadangi, kiek žinau, jam pačiam jis daug labiau patiko. O be to – kam tie antrieji vardai, jei jų taip niekur ir nepamini.

Mes su broliu dažnai sekiodavome kaimyną iš paskos. Kai jis eidavo grybauti, šerti bevardžio šuns, melžti karvių... Kristijonas su mumis beveik nesikalbėdavo. Atsimenu tik, kaip vieną rudenį, vėstant orams, nusekus su juo į ganyklas, jis mus su broliu pakvietė pasižiūrėti, kaip garuoja karvės snukis. Apie Kristijono tylėjimą reikėtų ir daugiau pasakyti. Yra žmonių, ant kurių bent jau mintyse gali pykti, kad jie visada tyli, ar ką nors įtarinėti. O Kristijonas tylėdavo labai natūraliai. Jis turėjo kažkokią nepaaiškinamą teisę tylėti. Ir mes gerbėme tą jo teisę, per daug jo nekalbindami. Be to – ko gi jo paklausi.

Kad mus mėgsta, jis parodė vienintelį kartą. To paties pavasario rytą padirvėje stebėjome, kaip kaimynas aria. Net ir arklio jis niekada nekalbindavo ir beveik neragindavo. Klimpdamas ir vis pamesdamas batą, Kristijonas visą rytą žingsniavo nuo vieno dirvos galo iki kito, kol pavargęs užsirūkydavo. Rūkydamas ilgai žvalgydavosi į daugybę kartų matytus netoliese augančius medžius, plikom rankom išraudavo vieną kitą usnį ir, atrodo, nė negalėtų nuspėti, apie ką mąstė. Pastebėjęs mus jis nuėjo iki netoliese esančio krūmo, išsitraukė peilį ir nusirėžė šakelę. Galvojau, kad darysis vytelę arkliui raginti, bet ne, tuokart iš karklo ar alksnio Kristijonas mums su broliu padarė po švilpuką. Greičiausiai alksnio, nes medžio skonis buvo kiek kartokas. Nieko nesakęs parodė, kad švilpia, ir atidavė mums, o pats nuėjo arti toliau. Neneigsiu, mokėti sumeistraiuti švilpuką tuomet reiškė didelį gabumą, ir kaimynas iš karto pasirodė daug išmintingesnis nei seniau.

Dar ilgai Kristijonas girdėdavo mūsų švilpavimus, pro mano močiutės kiemą vesdamas arklių į kitą kaimo pusę, kadangi arklių dalinosi su broliu: vieną savaitę – vienam, kitą – kitam. Taigi arklys turėjo dvejus namus. Kaimynas arklio nevadino niekaip, o jo brolis – Dobilu, kadangi Dobilą kumelė atsivedė pavasarį pilnoje dobilų pievoje. Labiausiai vietinius stebino tai, kad Kristijonas

arklį laikė antrame tvarto aukšte, į kurį iš senų malkinės durų buvo pasidaręs nuožulnų pakilimo taką. Gardas buvo saugiai aptvertas, o arklys laimingai žvelgdavo iš aukšto į kitus gyvulius. Jis ten būdavo neabejotinai aukščiausias, kadangi vištos buvo prastos skraiduolės. Kuoduotosios ne vieną kartą nesėkmingai bandė užskristi ant stogo, kuris buvo apkaltas jau antrą kartą naudojamu asbesto šiferiu ir temstant atrodydavo kaip žvaigždėtas dangus.

Neišliko nieko, kas papasakotų apie kaimyną Kristijoną ir jo paprastą estį, visos jo artos dirvos apaugo velėna, karves pardavė, arklys nudvėsė.

Kristijoną Donelaitį pirmą kartą pamačiau lygiai po metų, būdama šešerių. Tuomet turėjau jau bene dvigubai ilgesnius už jo plaukus irėjau į pirmą klasę. Mano mokyklos koridoriuje kabėjo jo portretas su priedu: „Kristijonas Donelaitis 1714–1780“. Iš karto prisiminiau kaimyną Kristijoną ir pasidarė ramu. Ėjau tyliai, galvodama, kad Kristijonas – labai jau senas vardas.

Bendruomenėje nuo sausio iki sausio (informacija Danguolės Grabauskienės)

Vasario 15 d. prisidėjome prie akcijos „Gražiausios spalvos trys“ ir puošėme miestelį panaudodami geltoną, žalią ir raudoną spalvas.

Kovo 4 d. dalyvavome Užgavėnių šventėje ir kepėme blynus.

Balandžio 5 d. kartu su „Žolinčių akademijos“ prezidente Danute Kunčiene ir kitais svečiais iš Kauno pasodinome 20 vyšnių Eugenijos Šimkūnaitės vyšnių sodelyje.

Balandžio mėnesį dalyvavome puošiant Velykų medį.

Gegužės 17 d. rinkomės į Vyšnių žydėjimo šventę ir savo gimtadienį. Gražiausias dainas apie vyšnias ir žydėjimą dovanojo moterų ansamblis, o taip pat svečiai iš Biliakiemio, Kuktiškių, Saldutiškio. Skanavome vyšnių pyrago ir ragavome vyšnių vyno. Šventėje dalyvavo tauragniškių bičiulė, „Žolinčių akademijos“ prezidentė Danutė Kunčienė su savo kolegomis iš Kauno.

Gegužės 24 d. vykome į Vilnių. Čia aplankėme Bernardinų sodą, Valdovų rūmus, Vilniaus Universitetą, kėlėmės į Šv. Jonų bažnyčios bokštą, užkopėme į Katedros bokštą. Grįždami aplankėme Etnokosmologijos muziejų.

Birželio 5 d. į kultūros namus rinkosi bendruomenių atstovai iš Utenos ir Anykščių rajonų. Psichologė Elona Berniūnienė juos sukvietė į socialinę diskusiją „Darbas tarpinstitucinėje komandoje“. Susirinkusius vaišino medžiagų sriuba.

Rugpjūčio 8–10 ilsėjomės Giruliuose. Taip pat aplankėme Dinozaurų parką, medžioklės trofėjų muziejų Karklėje, Jūrų muziejų.

Spalio 17 d. vyko Tauragnų krašto bendruomenės narių ataskaitinis susirinkimas. Susirinkusiems dainavo nuostabus trio iš Dūkšto: Dangutė Urbonienė, Birutė Paukštienė ir Vytautas Kazėnas. Smuiku grojo Agnė Umbrasienė. Koncertą vedė Gintautas Velička.

Gruodžio 5 dieną Tauragnų kultūros namuose buvo pristatytas projektas „Aukštaitijos regiono etnografiniai kaimai“, kurį parengė Šv. Kazimiero ordino Utenos apskrities komitetas. Medžiagą apie etnografinius kaimus, esančius Tauragnų seniūnijoje, surinko mūsų bendruomenės nariai.

Gruodžio 5 d. miestelio centre vyko Eglučių įžiebimo šventė. Mūsų bendruomenė sukūrė originalią eglutę iš špagato virvių.

Finansiškai prisidėjome ir prie kitų renginių: Motinos dienos, Sekminių, tradicinės Kraštiečių šventės, romantinių dainų vakaro, Kultūros namų 55-ėčio šventės.

Ačiū visiems, kurie negailėjote savo laiko, sugebėjimų, todėl kartu mums buvo smagu. Ačiū už 2 proc. paramą, kurios už 2014 metus pervesta 2796,34 Lt. Tai tikrai nemažai. Jūsų pagalbos tikiuosi ir šiais metais. Būkite sveiki, išradingi ir kūrybingi.

Nuo šio laikraščio numerio pradedame naują rubriką – „Kai aš mažas buvau“. Gal Jums, mieli laikraščio skaitytojai, bus gera sugrįžti į vaikystę, prisiminti mielas akimirkas, pagalvoti apie „smėlio dėžės“ draugus, su šypsena, o gal šiek tiek ir su liūdesiu pažvelgti į save.

Ar Jūs dažnai vartote albumus su savo vaikystės nuotraukomis? Aš – labai retai. O ir nelabai yra ką vartyti, nes vaikystės nuotraukų beveik neturiu. Tačiau vieną radau. Daug metų mes buvom neišskiriami draugai: Jolanta Lekavičiūtė, Stasys Abaris ir aš. Stasiukas labai ramus, kaip ir visada, globojamas mergaičių, baltapūkė Jolanta šiek tiek pozuoja, o aš stoviu priekandus lūpą, nes man nukirpo labai ilgus plaukus. Mama paaiškino, kad geriau augs, bet aš verkiau visą dieną ir fotografuotis visai nenorėjau.

Prieš daug metų dabartinėje Nac. parko gatvėje, visų vadintoje *Pirmininkų*, augo daug vaikų. Aišku, pats nuostabiausias laikas žaidimams buvo vasara. Leonas Kulbačiauskas ant *Kriugiško* liepto, nes kitų lieptų dar nebuvo, maldynių vieta buvo ten.

Nors su mumis kartu nežaidė ir net nežinojo, kad kada nors atvažiuos į Tauragnus – Audronė Kulbačiauskienė. Jai beveik dveji. Fotografuota Kupiškėje, pas močiutę, kur prabėgo patys nuostabiausi Audrūtės metai.

Vidas Juknevičius, būdamas tokio amžiaus, taip pat negalvojo, kad gyvenimas jį atves į Tauragnus. Jis turi daug nuotraukų, nes tėtė mėgo fotografuoti, pats ryškino ir darė nuotraukas. Nuotraukoje – būsimasis „Moko“ artistas, tada jam buvo gal ketveri, deklamuoja „Grybų karą“, kurį mokėjo atmintinai.

Senus albumus vartė **Bronė Juknevičienė**

Pradėkime Naujus linksmi

Iš **Juozo Erlicko** „Perliukų“, skirtų moterims. (Iš interneto)

Techninės charakteristikos:

☺ Nebenaujas, bet dar visai neblogas 70-ųjų laidos vyras ryja tik du litrus degtinės per parą. Tinka nedideliems pernešimams, smulkiems ūkio darbams. Netinkamas dažnoms kelionėms į piknikus, nes gali savaime užsivest, o prireikus išvažiuot – nebepajudinsi iš vietos.

☺ 60-ųjų laidos vyras – itin ekonomiškas. Ima vos pusę litro per parą, tačiau jam atsiranda bėdų dėl pakabos. Tinka ramiam poilsiui prie televizoriaus.

☺ Smarkiai padėvėtas 50-ųjų laidos vyras pasižymi prastu dizainu ir dažnais gedimais – būna, net varva bakelis. Užtat beveik nenaudoja degalų. Tinka laikyti sode.

☺ Apynaujis 80-ųjų laidos vyras ryja bene daugiausia degtinės – 4 litrus per parą. Dažnai genda stabdžiai, bet turi gerai suderintą pakabą. Dažnas moterims. Universalas – tinka visokiais gyvenimo atvejais.

☺ Visai naujas 90-ųjų laidos lietuviškas modelis dar kaip reikiant neišbandytas. Labai triukšmingas, ryja daug, užtat kiek arklio jėgų! Tinka mėgstančioms sportinį stilių ir kasdienius iššūkius.

☺ Renkantis vyrą būtina atkreipti dėmesį ne tik į degalų sąnaudas, bet ir į jų rūšį: vyrai, varomi alumi, bus mažiau judrūs nei su degtininiais varikliais. Tiesa, tik išlaikymas skiriasi.

☺ Vis daugėja vyrų, naudojančių kokteilius ir kitokius mišinius. Išoriškai šie labai patrauklūs, tačiau, deja, nepatikimi – dažnai būna įdiegta netradicinio orientavimosi sistema.

☺ Nepamirškime, kad yra visai kitų, tačiau itin patogių modelių – galima jį ant sprando. Dažniausiai tai vyrai su ragais – atremi į kertį ir varyk, kur reikia.

Šiais metais turėsime 5 ilgus savaitgalius

(Iš interneto www.lrytas.lt)

Ilgasis savaitgalis išpuls vasario 14–16 dienomis, nes pirmadienį Lietuvos Valstybės atkūrimo diena.

Taip pat balandžio 4–6 d., nes pirmadienį šventinė antroji šv. Velykų diena.

Trys laisvos dienos bus ir gegužės 1–3 d., nes penktadienį minima Tarptautinė darbo

diena.

Valstybės diena (Karaliaus Mindaugo karūnavimo diena) bus pirmadienis, todėl mielas savaitgalis bus ir liepos 4–6 dienomis.

Be to, keturias dienas ilsėsime gruodžio 24–27 dienomis. Šventas Kūčias švęsime ketvirtadienį, o dovanas išpakuosime per pirmąją Kalėdų dieną, kuri bus penktadienį. Tiesa, tai nesumušė ką tik praėjusių švenčių tinginystės rekordo, kai galėjome džiaugtis net penkiomis iš eilės laisvomis dienomis.

Primename: jeigu šventinės dienos sutampa su savaitgaliais, tai papildomų poilsio dienų nebus – šventinės dienos neperkeliamos.

KVIEČIA „HALLS WINTER RALLY“

(informacija iš interneto)

Paskutinį sausio savaitgalį Utenos apylinkėse vyks didžiausia žiemos švente tituluojamas renginys.

Jau pradėti parengiamieji darbai dviems žiūrovų zonoms, kuriose įsitaisę sirgaliai galės patogiai stebėti varžybų maratoną ir dieną, ir naktį.

Sausio 31-osios vakarą Utenos daugiafunkciame sporto centre vyks „Halls Winter Rally 2015“ apdovanojimų ceremonija, kurią vainikuos koncertas.

AKTUALU

Valstybinė mokesčių inspekcija informuoja, kad apsimesdami mokesčių inspekcijos darbuotojais gyventojus lanko sukčiai, siūlydami namuose laikomų pinigų surašymo paslaugą. Sukčiai netgi atsineša falsifikuotą deklaraciją „Valstybinės mokesčių inspekcijos deklaracijos dokumentas“, į kurią turėtų surašyti turimus litų ir eurų banknotus.

VMI primena, kad apie bandymą apgauti dera pranešti policijai telefonu 112 – šis pilietiškas poelgis gali padėti apsaugoti nuo nusikaltėlių patiklesnį kaimyną ar artimąjį.

A+A Seniūnijoje

gruodžio mėn. mirė

VERONIKA ALDONA MUSTEIKIENĖ,

77 metų, Pilkėnių k.;

Sausio mėnesį

ANTANAS DEVEIKIS, 76 metų, Tauragnai;

Užjaučiame artimuosius

Nuotraukos Dainiaus Atkočiūno, Ritos Butavičienės, Sallijos Deveikienės, Danguolės Grabauskienės, Adolfo Sinkevičiaus, taip pat iš asmeninių archyvų;

Redagavo ir maketavo Danguolė Grabauskienė

Rašykite mums: dangsidabr@gmail.com

Spausdino Utenos spaustuvė